

VNG-reactie op hoofdlijnen op de Proeve van wetgeving 'Voorkomen en Aanpakken ondermijning' van Bureau Regioburgemeesters

Algemeen

De VNG onderschrijft nut en noodzaak van een gezamenlijke en integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit en de ondermijnende werking daarvan voor de samenleving en de rechtsstaat. Partijen moeten daarbij zoveel mogelijk als één overheid opereren en alle denkbare instrumenten inzetten: strafrechtelijke, bestuursrechtelijke, fiscale en privaatrechtelijke. Gemeenten hebben een belangrijke rol bij de inzet van de bestuursrechtelijke maatregelen. VNG is het eens met de constatering dat er in de dagelijkse praktijk behoefte bestaat aan nadere wet- en regelgeving om de slagkracht van de bestuurlijke aanpak te vergroten. Een belangrijk punt hierbij is een verbetering van de informatiepositie van gemeenten in het veiligheidsdomein. Beter informatie-uitwisseling binnen gemeenten, tussen gemeenten en met andere (keten)partners is noodzakelijk om ondermijnende criminaliteit zichtbaar te maken en te kunnen bestrijden.

Hoofdstuk 1. Informatiedeling

Bij integrale aanpak van ondermijning opereren gemeenten, politie, OM en belastingdienst als één overheid. Gemeenten vervullen een belangrijke rol bij de inzet van bestuursrechtelijke maatregelen tegen ondermijning. De burgemeester heeft hierbij een belangrijke rol, omdat hij verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid binnen zijn/haar gemeente. Het is daarom van groot belang dat de burgemeester kan beschikken over alle relevante informatie binnen zijn gemeente en van alle betrokken partijen.

In de dagelijkse praktijk blijkt dat niet alle relevante informatie wordt gedeeld, omdat het ontbreekt aan een formele wettelijke taak van de burgemeester, op grond waarvan hij deze informatie mag ontvangen en delen. De VNG onderschrijft de behoefte aan een 'haakje' in de wet, zoals bijvoorbeeld de nieuwe Ondermijningswet, Gemeentewet, de Wet politiegegevens e.d., waarmee geregeld wordt dat de burgemeester en daarmee het ondersteunend ambtelijk apparaat alle relevante informatie mag ontvangen en delen in het kader van de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Hoofdstuk 2. Bestuurlijk instrumentarium werkbaarder maken

De VNG steunt de oproep om de burgemeester meer bestuurlijke bevoegdheden te geven om effectiever te kunnen optreden tegen ondermijnende criminaliteit. Het sluiten van woningen, bedrijven, lokalen en terreinen waar illegale wapens en munitie worden aangetroffen of die als zogenaamde 'vrijplaatsen' dienst doen (bijv. vervallen recreatieterreinen zoals Fort Oranje) moet eenvoudiger kunnen worden afgedwongen.

Ook aanpassing van de Bibob-wetgeving, zodat ook bestuursorganen beter op de hoogte kunnen worden gesteld over 'stromanconstructies', financiers van vastgoed en partners in PPS-constructies, is dringend gewenst.

De VNG steunt ook het pleidooi om te komen tot verbod op OMG's. Wij menen dat een dergelijk verbod op lokaal niveau door de burgemeester moet kunnen worden opgelegd, zodat bij incidenten snel en effectief kan worden opgetreden. Daarnaast zou het goed zijn dat de minister op landelijk niveau ook een dergelijk verbod kan opleggen.

Hoofdstuk 3. Afpakken

De VNG meent dat de georganiseerde ondermijnende criminaliteit ook daar moet worden aangepakt waar zij zelf het meest gevoelig voor zijn, te weten het afpakken van crimineel of onverklaarbaar verkregen vermogen. De VNG onderschrijft de behoefte aan meer wettelijke mogelijkheden voor het afpakken van dit vermogen.

De VNG pleit ervoor om een deel van dit afgepakt vermogen ook te gebruiken als structurele voedingsbron voor het "Ondermijningsfonds" dat het nieuwe kabinet voornemens is te gaan instellen.

Hoofdstuk 4. Witwassen

Naast het afpakken van crimineel of onverklaarbaar verkregen vermogen moet ook het witwassen van dit vermogen zoveel mogelijk worden voorkomen. Een aanvulling van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme met een meldingsplicht voor verhuur/huur van goederen en diensten is gewenst. Dit geldt ook voor het onder toezicht stellen van money-transfer-winkels.

Hoofdstuk 5. Integriteit binnen de gemeente

De VNG heeft zich al eerder positief uitgelaten over het concept-wetsvoorstel, waarbij betere screeningsmogelijkheden voor o.a. medewerkers van gemeenten (weigering VOG op basis van alleen politiegegevens) worden voorgesteld. Voor medewerkers die met zeer vertrouwelijke informatie in aanraking komen is zelfs een zwaardere screening gewenst.

Ook voor bestuurders binnen gemeenten is screening gewenst. Burgemeesters worden voor hun benoeming standaard gescreend. In veel gemeenten is een VOG voor wethouders al ingevoerd. De VNG juicht dit toe. Of er ook een wettelijke verplichting moet komen voor screening van wethouders zal binnen de VNG en de Wethoudersvereniging eerst nader besproken moeten worden.

Ten aanzien van raadsleden meent de VNG dat het de verantwoordelijkheid van de (lokale) politieke partijen is dat zij hun kandidaten op de kieslijst vooraf laten screenen. Voor de komende gemeenteraadsverkiezingen heeft de VNG de griffiers en burgemeesters opgeroepen de lokale politieke partijen in kennis te stellen van de Handreiking integriteitstoetsing kandidaten voor decentrale politieke partijen.

Hoofdstukken 6 en 7 Overige/ Overige acties (niet-wettelijk)

De VNG steunt de voorgestelde verruiming van de mogelijkheden om verdachten die aan georganiseerde ondermijnende criminaliteit deelnemen in voorlopige hechtenis te nemen.

De VNG kan zich tevens vinden in de voorstellen over:

- Verruiming van de mogelijkheden voor boa's uit verschillende domeinen om informatie met elkaar te kunnen delen. Zie ook de VNG-inzet voor wijziging boa-bevoegdheden en domeinlijsten.
- Uitbreiding en verbreding van de reikwijdte van de RIEC-convenanten.
- Aansluiten bij de iCOV-convenant door gemeenten.
- Handreikingen voor gemeenten tbv. betere informatie-uitwisseling en integrale data-analyse.
- Vervolgingsplicht en strafcumulatie bij intimidatie en/of bedreigingen bestuurders en ambtenaren.

Hoofdstuk 8. Grensoverschrijdende zaken

Omdat georganiseerde ondermijnende criminaliteit niet stopt bij de landgrenzen is het gewenst dat er ook in EU-verband meer instrumentarium beschikbaar komt. Een Euregionale pilot om hieraan nader invulling te geven is een goed voorstel.

VNG,

Den Haag, 19 december 2017